

Testnevelési Egyetem

Látogató bizottsági jelentés

A MAB Testület 2021/3/VI/2. számú határozatának melléklete

2021. március 26.

Tartalomjegyzék

I. Akkreditációs javaslat.....	3
II. Az akkreditációs javaslat indoklása.....	3
III. A felsőoktatási intézmény általános helyzetképe.....	4
IV. Minőségértékelés	5
PDCA-elv érvényesülése, adatokra alapozott fejlesztések, egyes módszerek alkalmazásának kiterjedtsége, jó gyakorlatok terjesztése.....	5
ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika.....	6
ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása/folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelés	9
ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése.....	13
ESG 1.5 Oktatók.....	15
ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások	17
ESG 1.7 Információkezelés	18
ESG 1.8 Nyilvános információk.....	20
ESG 1.10 Rendszeres külső minőségbiztosítás	21
V. Az intézmény / képzési terület szakmai tudományos tevékenysége	21

I. Akkreditációs javaslat

Testnevelési Egyetem	2021/3/VI/2. SZÁMÚ HATÁROZAT Az intézmény akkreditációja a 2023. december 31-ig lezárandó személyes látogatással egybekötött monitor eljárás mellett 2026. június 30-ig hatályos.
-----------------------------	--

Az intézményi önértékelés és a helyszíni látogatás alapján megállapítható, hogy a Testnevelési Egyetem (továbbiakban: intézmény) az ESG (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area) sztenderdek alapján értelmezhető formális minőségbiztosítási rendszert tart fenn. A minőségbiztosítási tevékenység az ESG 2015 sztenderdek mentén fejlesztendő a jelen jelentésben megfogalmazott javaslatok mentén.

Az intézmény minőségbiztosítási- és fejlesztési folyamatai részben tervezettek, ellenőrzési, mérési és értékelési eljárásai nem rendszerezsek. A vezetési folyamatok és a minőségbiztosítási folyamatok között erős a kapcsolat, az oktatás menedzsmentje megfelelő, a kutatás menedzsmentje jó, illeszkedik az intézményi stratégiához.

A támogató folyamatok – pénzügyi, gazdálkodási, informatikai, létesítmény-gazdálkodás –, és az infrastruktúra jó háttérrel biztosítanak az oktatási, kutatási tevékenységhez.

Ennek alapján az intézmény 2026.06.30-ig, 2023. december 31-ig lezárandó személyes látogatással egybekötött monitor eljárás mellett 5 évre akkreditálható.

II. Az akkreditációs javaslat indoklása

Az intézmény a Semmelweis Egyetem karaként 2015. december 31-ig rendelkezett érvényes akkreditációval. A 2014 óta, önálló intézményi működési időszakában a jelen látogatás volt az első akkreditációs eljárása. A vizsgált időszakban (2014-2020) az intézményben rendszeres minőségbiztosítási tevékenység folyik a folyamat- és feladatalapú ISO minőségirányítási keretrendszer mentén. A minőségbiztosítási tevékenység dokumentáltsága és a rendszeressége bizonyított. A rendszeres minőségbiztosítási tevékenység eredményeként az ESG sztenderdeknek való megfelelést tudta azonosítani a látogató bizottság, azonban magának az intézménynek is szükséges a saját stratégiai célkitűzései és képzési területi sajátosságai mentén az ESG sztenderdeket értelmezni, ehhez megvizsgálni, hogy az ISO rendszer folyamatalapú megközelítése mennyiben támogatja az intézményt. A minőségbiztosítási rendszer elemei adottak, azonban ezek ESG alapú koherens rendszert a vizsgálat időpontjában még nem alkotnak.

Az intézményi vezetési folyamatok a látogatás során tapasztalt minőségfelfogás alapján a jelentésben megfogalmazott minőségfejlesztési rendszerépítési javaslatok megvalósítását támogatni fogják. A személyes látogatással egybekötött monitoreljárás célja, egyrészt, hogy

ebben a fejlesztési folyamatban az akkreditáló szervezet konzultatív, támogató szerepet töltson be, másrészt az intézménytől a látogató bizottság visszajelzést kapjon, hogy a rendszerfejlesztési folyamatban az intézmény hol tart. Tehát a személyes látogatással egybekötött monitoreljárással nem egy „ellenőrzési”, hanem egy szakmai támogató szerepet kíván az akkreditációs időszak félidejében betölteni.

III. A felsőoktatási intézmény általános helyzetképe

A Testnevelési Egyetem a magyar felsőoktatás emblematikus, speciális képzéseket is nyújtó intézménye.

Az 1945-ig Magyar Királyi Testnevelési Főiskolaként, majd 1989-ig Testnevelési Főiskolaként, 2000-ig Testnevelési Egyetemenként működő intézmény a 2000-ben történt felsőoktatási integrációs folyamatok következtében Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Karaként működött, egészen 2014.-ben történt újbóli önállósodásáig.

Az önállóság új helyzetet teremtett. Az intézmény vezetése eredményesen képviselte az ágazat stratégiai szerepét, és a nemzeti ügyé emelkedett sport „zászlós hajójává” vált. Az intézmény küldetése az egész magyar társadalom egészségi állapotának, szellemi alkotóképességének megfelelő szinten tartása, a tömegsport és a versenysport egyidejű támogatása a korszerű oktatási és tudományos módszerek alkalmazása révén. Ezzel a küldetéssel összhangban az intézmény a sport- és egészségtudomány teljes szakterületét lefedi, az alapképzéstől kezdve a doktori képzésig.

Az intézményi szerepkör és küldetés támogatásához jelentős infrastrukturális fejlesztés társul, amely három ütemben, 2017-2022 között valósul meg.

Az állami fenntartású felsőoktatási intézmény szervezetrendszer a hatályos felsőoktatási törvény szerint kialakított. Négy intézetben alapuló struktúrája (tanárképző, gazdasági és társadalomtudományi, sportági, és természettudományi intézet) 2015-re alakult ki. Az intézmény pénzügyi helyzete stabil, kiegyensúlyozott, feladatait a rendelkezésre álló forrásokból fegyelmezett gazdálkodás mellett képes finanszírozni. A hallgatói létszáma 2014-2020 között szerényen növekedett (2116-2228) 2020-ban 672 fő új hallgatót vettek fel.

Az intézmény döntéshozatali folyamataiban hallgatói képviselet biztosított, a Hallgatói Önkormányzat négy, míg a Doktorandusz Önkormányzat egy képviselőt delegál a Szenátus tagjai közé.

„A tudományágak interdiszciplináris jellege miatt mindazon erőforrásokkal rendelkezik, melyek mind a természettudományi, mind pedig a társadalomtudományi kutatásokhoz elengedhetetlenek.” (9. oldal) Az ehhez illeszkedő oktatási/kutatási önálló stratégiáról, a humán erőforrás 2014. óta bekövetkezett fejlesztéséről, a minőségfejlesztés önálló intézményi működési szakaszában elért összegző eredményeiről az önértékelésből kevés információt kapott a bizottság. A személyes látogatás azt megerősítette, hogy az intézmény elkötelezett a minőség alapú intézmény működtetésben az oktatás – és kutatás területén.

Az intézmény az önálló intézménnyé válás után úgy döntött, hogy önkéntes alapon, „a vevői elégedettség folyamatos növelése érdekében bevezeti, működteti és folyamatosan fejleszti” az „MSZ EN ISO 9001:2015 Minőségirányítási rendszerek, követelmények” szabványnak megfelelő minőségirányítási rendszerét.

Az intézmény szakszerűen tervezte meg és hajtotta végre az akkreditációs folyamat megszervezését, az igény felmerülésétől a jelentés elkészítéséig. A megvalósítási ütemterv logikus és részletes, szerepel benne a MAB honlap tanulmányozása, az ESG filozófiájának megismerése. Ez dicséretes, hiszen az intézmény által alkalmazott ISO rendszer más filozófiát követ és a jelentés készítésénél tapasztalta a bizottság ennek következményeit.

IV. Minőségértékelés

PDCA-elv érvényesülése, adatokra alapozott fejlesztések, egyes módszerek alkalmazásának kiterjedtsége, jó gyakorlatok terjesztése

Tények és értékelés

Az intézmény tervezési folyamatai a vizsgált időszakban homogén képet mutatnak. A stratégiai célok, az éves minőségcélok meghatározása a szervezet vezetői szintjén rendszeresen megvalósul, bár a szenátusi határozatok körében pl.: minőségcélok elfogadása, vagy azok teljesülésének követése körében nem született. A folyamatalapú ISO rendszer mellett a minőségirányításhoz rendelt célok feladatközpontúak, és azok belső audit formájában való felülvizsgálata során, vagy az újabb éves minőségcélok elfogadása során is látható módon „mit tegyünk”, „mit kell tenni” formában kerül követésre. Mivel az intézményben a döntési, tervezési folyamatokban az adatalapúság, mérés, elemzés, értékelés eseti jellegű, és a célokhoz (stratégiai, minőség) sem célértékek, sem indikátorok nem kerülnek meghatározásra, nem látható, hogy egyes időszakok fejlődésének melyek a kvantitatív mutatói. E mellett is az ellenőrzés rendszere a kockázatelemzési éves folyamatok keretében megvalósul. Sem az éves minőségcélok meghatározása, sem a kockázatelemzési tevékenység nem mutat vissza az előző időszak teljesülésére, nem teljesülésére. Összességében a PDCA ciklus elemei megjelennek az intézményben. Azok a stratégiai tervezés, minőségcél-meghatározás tekintetében erősebbek, más sztenderdek esetében kevésbé érvényesülnek. A ciklus elemeinek mélyítése és a kapcsolódó folyamatokba a teljes intézményi szervezet rendszer (horizontális, vertikális) bevonása szükséges a következő időszakban.

Az információgyűjtés (nem informális) tekintetében az intézményi folyamatok erősen fejlesztendők. Az adatokra alapozott tervezés, döntés, értékelési folyamatok nem jellemzőek az intézmény egészére (stratégia alkotás, minőségbiztosítási folyamatok, ESG sztenderdek vonatkozásában egyaránt).

Az ISO folyamatszabályozása formálisan biztosítja, hogy a minőségbiztosítási tevékenység egységes módszertani elvek szerint működjön. A szabályozott folyamatok minőségfejlesztési funkcióját a belső érdekelttek körében (tehát nem csak a minőségbiztosítási szervezet tagjai)

egyértelműsíteni szükséges, annak érdekében, hogy a minőségirányítási eszközök szerepe is egységes legyen az intézményben. A mérési és értékelési eljárások eredményei (felmérések, elemzések) nyilvánosan nem elérhetők. Az ISO folyamatlogika is épít a visszajelzések gyűjtésére, azonban ez az intézményben csekély mértékben teljesül.

A jó gyakorlatok terjesztésének tekintetében az intézményi stratégiai megvalósítást elhivatottan támogató vezetői és középvezetői közösséget kell kiemelni. A szervezetben több szinten is ugyanezek a személyek látnak el feladatokat. Így jelenleg a személyi átfedések miatt a jó gyakorlatok megosztása, vagy értelmezési kérdések nem is merülnek fel igazán. A tervezett célok megvalósításához azonban elengedhetetlen a belső kommunikációs kultúrának a fejlesztése, amely az amúgy is erős elkötelezettséget a minőségkultúra iránt tovább erősítené, és mélyítené a szervezet minden szintjén.

Javaslatok:

- Az adatalapú tervezés és az azt követő spirális minőségjavító folyamatok teljes mértékben fejlesztendőek az intézmény egészében.
- Az informális visszacsatolási rendszerek egészséges mértékű dokumentálása szükséges.
- Az átláthatóság érdekében javasolt legalább 5 évre visszamenőleg a felmérések hozzáféréseinek biztosítása.
- Javasolt a jó gyakorlatok megosztásának rendszerét kialakítani (nem csak értekezleti keretek között), hogy szélesebb körben, a minőségbiztosítási szervezetrendszerben aktív tagokon túl, az oktatók és nem oktató munkavállalók számára is a tudásmegosztás eredménye hasznosítható legyen.

ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika

Tények és értékelés

Az intézmény a tevékenységével és szakegyetemi státuszával összhangban álló nyilvánosan elérhető küldetésnyilatkozattal, minőségpolitikai nyilatkozattal, intézményfejlesztési tervvel (melyet egyben stratégiai alapidokumentumként is kezel), továbbá a minőségbiztosítási, minőségirányítási rendszer ISO szabványa szerinti kötelező dokumentációval rendelkezik.

Az intézmény minőségpolitikájának alapidokumentumait a 2015-ben elfogadott minőségpolitikai nyilatkozat, és az ehhez illeszkedően elfogadott – a szervezeti és működési szabályzat (SZMSZ) részét képező – Minőségirányítási Kézikönyv képezik. (Ez utóbbit az önértékelés „Minőségbiztosítási kézikönyv” megnevezéssel említi.) Az intézmény minőségbiztosítási rendszerének alapja 2015 óta az ISO szabvány (MSZ EN ISO 9001:2015), amely alapján készült a Minőségirányítási Kézikönyv, a kapcsolódó folyamatleírások (folyamatlapok), kockázatelemzési dokumentumok.

Az intézmény stratégiai dokumentumaként a 2016-ban elfogadott Intézményfejlesztési Tervét (továbbiakban: IFT) határozza meg, aktualizálásának nincs elérhető dokumentációja, monitorozása éves teljesítményértékelések és belső auditok formájában történik meg.

Dokumentáció az utóbbiakról állt rendelkezésre. Az IFT-ben nincsenek célértékek és indikátorok.

A Minőségirányítási kézikönyv 6.2. fejezete rögzíti, hogy az egyetem vezetése a minőségpolitikával összhangban fogalmaz meg évenként felülvizsgálandó minőségcélokat. A minőségcélok többek között az IFT minőségpolitikai elvein, az IFT céljain, a vonatkozó jogszabályok, képzési programok céljain alapulnak. Az így meghatározásra kerülő célok elsősorban tevékenység központúak, nem pedig eredményközpontúak. Így korlátozottan értékelhetők minőségfejlesztési célokként.

Az IFT és a minőségcélok monitorozásával összefüggésben a belső audit eljárások hozhatók, amelyek elsősorban a folyamatok szabályosságra, hiányaira jeleznek vissza. A 2017-2019. évi belső auditok „fejlesztési lehetőségek” és „ajánlások” pontjaiban az IFT 3.3. pontjában rögzített stratégiai cél oszlopban meghatározott területekhez illeszthetők, de az ott megjelölt akciókkal és programokkal – az ISO rendszerrel kapcsolatos akciókat és programokat kivéve – nem illeszthetők. A minőségcélok teljesülésének követése megtörténik, de módszere nem ismert. A teljesülés értékelésénél jelennek meg értékek, de ezek a minőségcél-meghatározásnál nem kerültek célértékként megfogalmazásra.

Összességében nem egyértelmű a célmeghatározás mechanizmusa, a stratégiai és minőségcélok kapcsolata.

A felsőoktatásban nem egyedülálló a folyamatközpontú, ISO rendszer alkalmazása, azonban ez a minőségirányítási keretrendszer kevésbé támogatja az eredményközpontú tervezést, és nehezen illeszthető össze az ESG 2015 által megkívánt megközelítéssel.

Az intézményben formális hivatkozási szinten jelenik meg az ESG, és az önértékelés és látogatás alapján megállapítható, hogy a sztenderdek intézményi értelmezése elmaradt. Az ISO szemléletű folyamatleírások biztosítják az azonos folyamatlemek mentén elvégzett tevékenység eredményességét és hatékonyságát. Több olyan folyamatleírás van, amely az ESG sztenderdek mentén is jól értelmezhető, azonban a folyamatlemek mentén végzett tevékenység önmagában eredményalapú minőségfejlesztéshez nem vezet, ehhez az ESG intézményi értelmezése elengedhetetlen.

Erre jó példaként hozható a 2019. évben elvégzett a Minőségirányítási kézikönyv 6.1. pontjában szabályozott kockázatelemzési eljárás. Az eljáráshoz a kézikönyv 3. számú mellékletét képező kockázatkezelési stratégia tartozik. A kockázatok felmérése 18 területre terjedt ki. A feltárt kockázatok alapján feladatalapú intézkedési javaslatok születnek meg azzal, hogy a feltárt kockázatok, azok kialakulásának oka, az érintettek körének meghatározása az intézmény minőségbiztosítási tevékenységének formális kereteitől sokkal többet mutat meg, és a 18 terület tartalmilag ESG sztenderdek között elosztható lenne.

A 2015. évben elfogadott minőségpolitikai nyilatkozat megközelítése, az abban deklarált 8 pont, mind tartalmában és megfogalmazásában az ESG sztenderdek értelmezéséhez jó kiindulási alapot jelent, mint ahogyan a kockázatelemzési dokumentumok is.

A minőségbiztosítás szervezetének szabályait az SZMSZ Szervezeti és Működési Rend része tartalmazza, ennek főbb szereplői a rektor irányítása mellett a Minőségbiztosítási és Akkreditációs Iroda, valamint a Tanulmányi Hivatal. Az önértékelés még jelzi a közkapcsolati igazgató szakmai vezetői szerepét is a tárgykörben, de az SZMSZ időközbeni módosítása alapján ezen a területen szervezeti változás mellett döntött az intézmény. A látogatáson kapott visszajelzések alapján a minőségbiztosítási szervezet is elért arra a szintre, hogy önálló, ebben a feladatkörben főállásban működő további szakemberek bevonása szükségessé vált. Jelenleg a minőségbiztosítási szervezet szereplői a minőségbiztosítási tevékenységet a folyamatlapokon keresztül látják, és a látogatás során feltett ESG szemléletű kérdések tükrében azokat nehezen azonosították.

Az intézmény önálló egyetemmé való átalakulása (2014) óta meghatározó mértékű fejlesztési folyamatot hajtott végre, amelynek eredményeit határozottan tükrözik az önértékelésen túl az elérhető dokumentumok és a személyes interjúk is. Kiemelkedő az intézmény minőségbiztosítás és minőségfejlesztés iránti szervezeti és személyi elkötelezettsége, vezetői és munkatársi szinten is. Az intézmény által vázolt tervek, hosszú távú célok tükrében az intézmény abba a működési szakaszba lépett, amikor a minőségirányítási rendszernek képesnek kell lenni dinamikusan reagálva támogatni az intézményt abban, hogy céljainak érdekében a leghatékonyabb módon használja fel a rendelkezésére álló emberi és anyagi erőforrásait, hogy a partneri elégedettségre, visszajelzésekre alapozva folyamatos minőségfejlesztést valósítson meg. A jelenlegi ISO rendszer a minőségirányítási tevékenységet formalizálja, és a formális megfelelés elveszi a fókuszot, a hangsúlyt az eredményalapú minőségirányításról, minőségfejlesztésről.

javaslatok:

- A 2020-2025 közötti időszakra mérföldkövekhez rendelt célértékeket és indikátorokat tartalmazó stratégiai dokumentum megléte szükséges.
- Szükséges annak mérlegelése, hogy az ISO rendszer és az ESG rendszer hogyan illeszthető egymáshoz, ennek alapján szükséges a teljes minőségbiztosítási rendszer felülvizsgálata. (Nem az a látogató bizottság javaslata, hogy az intézmény hagyja el az ISO rendszert, hanem felsőoktatási intézményként a minőségbiztosítási rendszernek az ESG 2015 sztenderdekkel is összhangba kell állnia. Az összhang hiányában a felülvizsgálat célja az összhang megteremtését biztosító módszer kialakítása lenne.)
- Az ESG 2015 értelmezése, intézményre szabott érdemi, tartalmi értelmezésének beépítése a minőségbiztosítási rendszerbe.
- A minőségcélokat szükséges a stratégiai dokumentum(ok)hoz illeszteni, és a minőségcél tűzésnek módszertanát transzparenssé tenni.
- A minőségbiztosítási szervezetrendszer támogatása szükséges humán oldalról, főállású, kizárólag minőségbiztosítási feladatokat ellátó további személyek bevonása javasolt.

ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása/folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelés

Tények és értékelés

A Testnevelési Egyetem önálló intézményként, a Semmelweis Egyetemből való kiválást követően átalakította oktatási struktúráját.

A pedagógusképzés képzési területén, az osztatlan testnevelő, gyógytestnevelő-egészségfejlesztő tanári szakon, a felsőoktatási szakképzések, az alap- és mesterképzések képzési és kimeneti követelményeiről szóló 18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelet szerinti sporttudományi képzési területen valamennyi alap- és mesterképzési szakon, továbbá a testnevelés műveltségi területen a diplomára épülő rövid ciklusú tanárképzési és szakirányú továbbképzési szakokon, valamint sporttudományi doktori képzés keretein belül folytat képzést. Jelen pillanatban a sporttudomány területén, Magyarországon az egyetlen működő doktori iskola a Testnevelési Egyetem Sporttudományok Doktori Iskolája.

A 2016-2020. IFT képzési szerkezet fejlesztése célon belül az új képzések akciókat az intézmény végrehajtotta.

Az osztatlan testnevelő, gyógytestnevelő-egészségfejlesztő tanár szakot érintő folyamatban lévő fejlesztések sorában kiemelendő a testnevelő tanári diplomára épülő szakedzői szakképzettséget adó végzettség jogi és szakmai feltételeinek megteremtése. Az Egyetem a hagyományos testnevelő tanári képzéshez kapcsolódóan lehetőséget kíván teremteni arra, hogy a hallgatók választott sportágukban szakedzői oklevelet is szerezhessenek.

Az intézmény tehát a vizsgált időszak alatt képzési kínálatában a hazai jogszabályi keretek mellett a maximumot érte el, és eredményesen érvényesítette a képzési kínálatának bővítésének akadályait jelentő normatív keretek átalakításának követelményeit és valósította meg stratégiai célkitűzéseit.

Az intézmény négy intézetre építi a képzések gondozását: tanárképző, gazdasági és társadalomtudományi, sportági, és természettudományi intézet.

A képzések kialakításának, a szakok gondozásának keretrendszerét Szervezeti és Működési Szabályzat és A szakok fejlesztése FL-8 folyamatlap adja meg. Az SZMSZ rögzíti az intézetigazgató, a tanszékvezető és szakfelelős szakok gondozásával kapcsolatos feladatait. Érdemben a szakfelelős felel a szakon folyó képzés minőségéért, annak tartalmáért, a teljes képzési folyamatért. A mintatantervek módosításával, kialakításával kapcsolatos 2019. évi rektori útmutató a tárgyfelelős feladatát is meghatározza, kiegészítve ezzel az SZMSZ rendelkezését. E szerint a dokumentum szerint a tantárgyfelelős „a tantárgy oktatásának szervezéséért, fejlesztéséért felelős oktató”. A hivatkozott dokumentumokban meghatározott feladatkörök mentén a szakgondozás feladatrendszerét szükséges az ESG sztenderd és irányelvre figyelemmel is áttekinteni, és ebben egységes intézményi gyakorlatot kialakítani.

Az új szakok kialakításában, felülvizsgálatában megjelennek a piaci igények, nemzetközi trendek, de ezek sem formalizált módon, hanem informális csatornákon keresztül kerülnek be

a szakfejlesztés folyamatába. A képzésekkel kapcsolatban sem láthatók a partneri igények gyűjtésének, visszajelzések kérésének rendszere, sem a belső érdekelt (pl.: Szakmai Tanácsadó Testület) sem a külső érdekelt tekintetében. Nyilvánvaló, hogy ezen a területen a hazai szakemberek, piaci szereplők nem igénylik, hogy formalizált rendszerekben közvetítsék az igényeket és jelezzenek vissza az intézmény felé. Ugyanakkor a 1.2 és 1.9 sztenderdek esetében a követelmény az, hogy legyenek az intézménynek formalizált folyamatai a képzések kialakításánál, felülvizsgálatánál mind a partneri igények beemelésénél, mind a szakok működőképességének, eredményességének felülvizsgálati rendszerében. Az utóbbi területre – szakos éves, rendszeres felülvizsgálata – intézményi szabályozás (szabályzat, folyamatlap) nem található.

Mivel az adatalapúság, mérés, elemzés rendszere az intézményben általánosan fejlesztendő, ezen a területen is növelni kell legalább azokat a mérési és értékelési eljárásokat, amelyek a vonatkozó folyamatlapon az egyes folyamatlépések körében nevesítve vannak.

A szakok fejlesztésével kapcsolatban készített 2019. évi kockázatelemzés a szakgondozás folyamatának összességében nagyon pontosan fogalmaz meg a szakok gondozásához közvetve és közvetlenül kapcsolódó fejlesztési pontokat.

Mivel az intézmény 2030-ra mintegy 3300 főre kívánja bővíteni a hallgatói létszámot, szükséges, hogy a meglévő folyamatok kivitelezése és tartalmi megvalósítása során az intézmény a maga által feltárt problématerületekre a megoldásokat a következő akkreditációs időszakban megtalálja, hatékonyságuk és eredményességük ciklikus mérését rendszeresítse, valamint a képzés-felülvizsgálatának éves rendjét kialakítsa.

Javaslatok:

- A szakok fejlesztésének folyamatlapja alapján a szakonként tervezett elemzések elkészítése (adatalapú).
- A szakok éves működési felülvizsgálatának rendjét szükséges kialakítani.
- A szakok kialakításának és felülvizsgálatának rendszerében a Minőségirányítási kézikönyv szerinti érdekelt rendszeres bevonásának rendjét szükséges kialakítani.
- A testnevelőtanár, gyógytestnevelő, rekreáció szervező, sportszervező, sportmenedzser, humán kineziológus és edzőképzés oktatási feltételeit, különösen a gyakorlati képzés létesítményi feltételeit illetően, mielőbb meg kell teremteni.

ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés

Tények és értékelés

A hallgatóközpontú tanulás és tanítás sztenderdjének intézményi megközelítése a Minőségpolitikai dokumentumban jelenik meg, mégpedig a hallgatóközpontú képzés erősítése és az egyetemi polgárok gondolkodásmódjának fejlesztése megfogalmazások formájában. További stratégiai dokumentumban nem találkozunk ennek a sztenderdnek az intézményi

értelmezésével, megközelítésével. A rendelkezésre bocsátott egyes dokumentumok részleteiből tudott a bizottság arra következtetni, hogy az intézmény e sztenderdet hogyan közelíti meg és a sztenderd teljesülése érdekében milyen tevékenységeket végez.

A mintatantervek módosításával, kialakításával kapcsolatos rektori útmutatóban megjelenik olyan elvárás, mint „otthoni önálló tanulás támogatásra konzultációs alkalmak beiktatása”, „tantárgyak egymásra épülésénél figyelembe kell venni, hogy a hallgató képes legyen a tárgyak pótlására”, „hallgató önálló tanulási tevékenységének támogatása kooperatív tanulási, oktatási módszerekkel”, „patronáló tanári tevékenység biztosítása a nehezen feldolgozható anyagrészek tekintetében”.

A kiemelt sporteredménnyel rendelkező hallgatók támogatásának tutori rendszerére kidolgozott 2017-es dokumentumban olyan, a tanulási eredmény elérését támogató tanulási mikrokörnyezet leírása szerepel, amely a 2020/2021. évi pandémiás időszakban már a teljes hallgatói közösség tanításához, tanulásához felhasználható.

Mind a mintatantervekkel kapcsolatos rektori útmutató, mind a tutori rendszer leírása megmutatja az intézményi gondolkodás irányait ezen a területen, ugyanakkor az önértékelésben minőségcélok, kockázatelemzés, IFT dokumentumrendszerében az intézményi megközelítés tartalmilag nem rajzolódik ki és a minőségbiztosítási tevékenység nem kapcsolódik ehhez a területhez.

Az intézménynek ezen a területen is szükséges definiálni, hogy mit ért rugalmas tanulási környezet alatt, a rugalmasság milyen dimenziójában gondolkodik, hogyan kívánja megteremteni a hallgatóközpontú tanítási és tanulási ökoszisztémát, melyek azok az eszközök, amelyek a hallgatók tanulási eredmény alapú előrehaladását támogatják a normatív rendelkezéseken kívül.

A sztenderd teljesülésének normatív keretrendszerét a Tanulmányi- és Vizsgaszabályzat, a Jogorvoslat rendje, a Hallgatói jogviszonnyal kapcsolatos kérelmek elbírálásának rendje biztosítja. A jogorvoslati kérelmekről, a rektori méltányossági kérelmekről, illetve a hallgatói panaszokról a Tanulmányi Hivatal nyilvántartást vezet, áttekintésre kerülnek a leggyakrabban megfogalmazott problémák, ügýtípusok, ennek alapján történt is szabályzati módosítás. Ezt igazolja az, hogy nemrégiben felülvizsgálták a szociális ösztöndíj és a kollégiumi férőhely pályázat pontozási rendszerét a Felülvizsgálati Bizottságon keresztül érkezett panaszokra reagálva.

A Tanulmányi- és vizsgaszabályzat értelmében az egyes tárgyaknál a számonkérési, értékelési követelményeket a tantárgyi leírások tartalmazzák. Az Önértékelési anyaghoz csatolt, elektronikusan elérhető Értékelési és osztályozási kritériumok elnevezésű dokumentum alapján megállapítható, hogy a tanszékek többsége tanszéki értekezlet keretében határozza meg az értékelési és osztályozási kritériumokat. Egyes tanszékeken ez a tárgyfelelős feladata és kötelezettsége, más tanszékeknél ezek ellenőrzése és felülvizsgálata a szakfelelős feladata. Minden tanszék esetében a hallgatókkal az osztályozási és értékelési kritériumok ismertetésre

kerülnek, a Pedagógiai Módszertani Tanszék a „követelményeket megismertem” katalógus aláírásával megerősíti, hogy a hallgató a tájékoztatást megkapta. Összességében megállapítható, hogy az intézmény az értékelési szabályokat és kritériumokat előre nyilvánosságra hozza, annak feltételrendszerét, módszereit a hallgatók megismerik.

Az oktatói munka hallgatói véleményezése (OMHV) a 2015/2016. tanév I. félévétől elektronikus formában, a Neptun rendszeren keresztül valósul meg. A felméréssel kapcsolatban az érintettek részéről beérkezett módosítási javaslatokat a Hallgatói Önkormányzattal együttműködve figyelembe vették és felülvizsgálták a mintavételi módszerek és a kérdőív felépítésének vonatkozásában is. Ennek eredményeként a 11,27%-os átlagos kitöltési arány a 2019/2020. tanév I. félévében 16,56%-ra emelkedett (hallgatók száma 1842 fő). A HÖK közösségi oldalán rendszeres és aktív kampányt folytat az OMHV kitöltési arányának növelésére, felhívja a figyelmet az OMHV kitöltésének fontosságára.

A 2020 májusában az OMHV témakörében lefolytatott kockázatelemzés továbbra is a kitöltési arányt alacsonynak tekinti, egyelőre az intézmény keresi a kitöltési hajlandóság növeléséhez a megfelelő eszközöket. A 2020/2021. évi minőségcélok között szerepel az OMHV kérdőívek felülvizsgálatának feladata, de a tervezett minőségfejlődést mutató számszerűsített eredmény (10 új OMHV kérdések beemelése a kérdőívbe) nem.

Összességében elmondható, hogy az intézmény elkötelezett a hallgatóközpontú tanulási és tanítási környezet megvalósításában, és ennek elemei is láthatók. A szükséges szabályozási környezet megfelelő, azonban magának a hallgatóközpontúságnak intézményi értelmezése hiányában, valamint a ki- és bemeneti kompetenciamérések hiányában, konkrét minőségcélok meghatározása nélkül akár a minőségcéloknál meghatározott fejlesztések vagy a kockázatelemzések mentén meghatározott intézkedések ezen a területen fejlődést nem fognak eredményezni. A minőségbiztosítási szervezetnek mind a hallgatók, mind az oktatók bevonásával szükséges felmérni azt, hogy hogyan valósítható meg a tanulási eredmény alapú oktatás, ténylegesen milyen pedagógia eszközök, módszerek, milyen tanítási módok, értékelési- és vizsgamódszerek vezetnek el a hallgatói képességek fejlesztéséhez. A választott eszközök eredményességét, hatékonyságát folyamatos monitorozással a spirális minőségfejlődés érdekében értékelni szükséges, ami csak konkrét minőségcélok mentén lehetséges.

Javaslatok:

- A hallgatóközpontúság fogalmának intézményi értelmezése mellett szükséges a tanulási eredmény alapú oktatás, a rugalmas tanulási környezet fogalmakat az intézmény oktatói közösségében értelmezni, a létező intézményi értelmezésekkel összhangba hozni.
- A be- és kimeneti kompetenciamérés kereteit szükséges kialakítani és a következő akkreditációs időszak végére ezen a területen bevett eszközöknek és módszereknek célszerű rendelkezésre állnia.
- Mindezekbe a folyamatokba szükséges a hallgatók bevonása, nem csak az OMHV keretei között.
- Szükséges ezen a területen a minőségbiztosítási szervezet feladatait definiálni.

- A hallgatói elégedettségmérés során térjenek ki a Tanulmányi Hivatal tevékenységével kapcsolatos kérdéskörökre is.

ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése

Tények és értékelés

A Testnevelési Egyetem a felsőoktatási törvény és más jogi előírások figyelembevételével az „SzMSz 3. Rész, Hallgatói követelmény rendszer” dokumentumban foglalkozik részletesen a hallgatók felvételével, tanulmányi és vizsga szabályozásával, a képesítések odaítélésének feltételeivel. Az önértékelés 10. sz. táblázata részletesen felsorolja e dokumentumok elérési helyeit (szabályzatokat). A hallgatói tájékozottságot nem támogatja, hogy például a felvételi szabályzat és a TVSZ nagyon terjedelmesek, mivel a jogszabályi rendelkezéseket is tartalmazzák. A hallgatói életút szabályozásának tömörítése, egyszerűsítése a hallgatói megértést és szabályzatkövetést jobban támogatná. Célszerű megfontolni ezeknek a szabályzóknak a használatot megkönnyítő tartalmi és formai felülvizsgálatát.

A felvételi tájékoztatótól az oklevél kibocsátásáig vezető hosszú folyamat minden egyes szakaszára FL01-től FL07-ig folyamatlapok állnak rendelkezésre. Ezen folyamatok auditálására, vezetői átvizsgálására, a HÖK tapasztalatait is bevonva minden évben sor kerül és ezek alapján formális intézkedési tervek születnek. Az órarendkészítés ügyrendje, a KKK-k átalakítását követően született mintatantervek készítésére vonatkozó módszertani anyag és a folyamatlapok összességében a hallgatói előrehaladás komplex, normatív és egyben garanciális keretét adják.

Ebben a folyamatrendszerben detektált problémák, még ha felismerésre kerülnek is, a rájuk adandó válasz nem eredmény, hanem folyamat alapú lesz.

A 2020 májusában a nemzetközi a hallgatók mobilitás tárgykörben készült kockázatelemzés szerint „rendszeres a partnerintézményekben szerzett kreditek el nem ismerése az együttműködési megállapodások ellenére”. A 2020/2021. évi minőségcélok között megjelenik „a kreditelismerés rendszerének fejlesztése”, mint cél, úgy, hogy a képzések kialakításánál a tantárgyakhoz rendelt kreditek megállapításának intézményi szabályzata, eljárásrendje nem áll rendelkezésre, és a mintatantervekben nem áll rendelkezésre mobilitási ablak. Ugyanakkor – teljesen ESG szemléletű megoldással - a Sportmenedzser képzésben a Budapesti Corvinus Egyetemmel kialakított szoros kapcsolat alapján a hallgatók máshol szerzett kreditjeit importfájl segítségével közvetlenül rögzítik a Neptunban, ami hatékony megoldás.

Tehát az eredmény alapú válasz az azonosított problémára „a mobilitási ablak bevezetése”, a „sportmenedzseri képzés jó gyakorlatának beépítése” konkrét célkitűzés lenne, szemben az eredményhez nem kötött, általános folyamat meghatározással.

A hallgatói mobilitás trendjét megváltoztathatja egyrészt a tervezett angol nyelvű szakok elindítása, másrészt a számos külföldi egyetemmel tervezett együttműködés, kettős diploma. Impozáns az előkészületben lévő hét egyetem listája, a Kölni Sporttudományi Egyetemtől a Londoni Metropolitan Egyetemig. Ezen együttműködések eredményességéhez szükséges az eredményalapú megközelítés előtérbe helyezése. Az ESG sztenderdek az eredményalapú megközelítést támogatják.

Ezen a területen sem találkozunk adattal arra vonatkozóan, hogy pl. az intézmény a külföldön teljesített kreditek hány százalékát fogadta el, hogy a mintatantervhez képest hogyan alakul a hallgatók előmenetele, hányan fejezik be terv szerint a képzést. A hallgatók előmenetelének követése a különböző rendszeres Neptun-szűrések bevezetésével mind a képzések felülvizsgálatához, mind a hallgatóközpontú tanulási, tanítási környezet kialakításához is megfelelő információkat nyújtanának, és a lemorzsolódás kockázatát csökkentenék, növelnék a végzési mutatókat.

A hallgatók tanulmányi ügyintézését a Neptun elektronikus kérvénykezelője támogatja. A Tanulmányi Hivatal feladata a hallgatói jogviszonyhoz kapcsolódó adminisztráció, mely kiegészül a tanszéki adminisztrátorok oktatáshoz kapcsolódó (tantárgy és kurzus hirdetés) tevékenységével. A Tanulmányi Hivatal ügyintézői közül többen is beszélnek idegen nyelvet, de a munkatársaknak lehetőségük van idegen nyelvű továbbképzésen részt venni az Intézmény támogatásával. A hallgatóbarát ügyintézés érdekében több fejlesztő tréning is megrendezésre került az ügyintézők számára. Az intézmény ezen a területen a belső auditot tekinti olyan monitortevékenységgnek, amely az ide vonatkozó folyamatlapok és szabályzók mentén történő eljárások helyességét, megfelelőségét vizsgálja. A belső audit záró értekezletének résztvevője a Hallgatói Önkormányzat delegáltja. Ezen az audit tevékenységen kívül pl. hallgatói ügyintézésre, tanulmányi adminisztrációra stb. vonatkozó elégedettségmérés nincs, a hallgatói tapasztalatok összegyűjtése formálisan nem elérhető, azok inkább valamilyen testületi fórumon vagy szabályzati módosítások során kerülnek megvitatásra.

Javaslatok:

- A hallgatói előrehaladás vizsgálatát támogató Neptun-szűrések kialakítása, szűrési időszakok definiálása és az adatok összevetése, elemzése.
- A hallgatói visszajelzések formális gyűjtése a hallgatói előrehaladáshoz kapcsolódó szabályozási környezet, adminisztratív szolgáltatások körében (ideértve a tanulmányi ügyintézés, kreditelismerést is).
- A hallgatói mobilitás támogatásához az elismerési eljárások egyértelmű rögzítése a külföldön szerzett kreditek vonatkozásában.
- A mobilitási ablakok képzési programokba való beillesztése.

ESG 1.5 Oktatók

Tények és értékelés

Az intézményben 2020 júliusában 166 főállású (136 teljes munkaidős) és 102 vendég oktató dolgozott. Ez utóbbi magas száma nyilvánvalóan a sportedző képzés sajátos oktatási, szakmai igényei miatt alakult így, hiszen a sportági szakszövetségek szakemberei végzik a szakmai gyakorlati oktatás jelentős részét. Akadémiai doktori címmel rendelkezik az oktatók 7 %-a, amely különösen a sporttudományok és határtudományai esetében megfelelőnek tekinthető. A 2015-2019 közötti időszakban szerény mértékű és csökkenő volt a teljes munkaidős előléptetések száma (rendre 8, 5, 10, 7, 3 fő). Ez különösen igaz a magasabb beosztású oktatók tudományos előmenetelére. Négy év alatt mindössze 2 fő került egyetemi tanári kinevezésre, és míg 2015-ben 5 docensi kinevezés született, addig 2019-ben egy sem.

Az elmúlt akadémiai évben az oktatói állomány összetételében lényeges változások következtek be. Nőtt, de még így is alacsonynak mondható a tudományos fokozattal rendelkező főállású oktatók aránya, amely 60 százalék. A kormegoszlást illetően 2 fő van csak 30 év alatt, ami annak is köszönhető, hogy a PhD végzés életkora feljebb tolódott. A legtöbb (49) főállású oktató a 30-39 éves korosztályba tartozik, de a 40-es és az 50-es éveikben járók is hasonló nagyságrendet tesznek ki. Ennek tudható be, hogy a legtöbben (47 fő) egyetemi docensi beosztásban dolgoznak. Az oktatói stáb eléggé elöregedett, ha az 50 év feletti főállású minősített oktatók számát vesszük figyelembe (79 fő), akkor az mindössze 8 fővel kevesebb az 50 év alatti oktatók létszámánál (87 fő). Az oktatók életkora/korfája feltétlenül javításra szorul, szükséges a fiatal, PhD-képzésben részt vevők számának növelése és az oktatásba való integrálásuk.

A professzorok száma 8 fő, de az aktív emeritus/emeryita korú professzorok is ennyien vannak jelen a tanári karban, mert a TE épít a több évtizedes oktatói és tudományos tapasztalataikra. Annak ellenére, hogy a sporttudomány az Akadémián még nem jutott önálló tudományág rangjára, 12 fő rendelkezik MTA doktora fokozattal.

Az oktatói állomány fejlesztése tudatosan történt az elmúlt esztendőben. Egyrészt a humán erőforrás fejlesztés terén történt előrelépés, a foglalkoztatási követelményrendszer (SzMSz 2. rész) egyértelműbb kiválasztási, előléptetési és karrierépítési folyamatot tett lehetővé. Ennek fontos része a Teljesítményértékelési Szabályzat, amely egyértelműbb teljesítményindikátorokat határoz meg. A publikációs tevékenység a 2019-es esztendőben mind mennyiségben (szakcikk, konferencia előadások), mind minőségben (20 impakt faktoros cikk, IF=61,642) emelkedett. A teljesítményértékelés pozitív és negatív irányba is megtörténik, 2019-ben az értékelési kritériumok mentén a tartósan alacsonyan értékelt oktatók munkaviszonyát megszüntették. Az oktatói munka hallgatói véleményezése (OMHV) is az értékelési rendszer részét képezi. A vezetők által adott „oktatói értékelési skála” minősítések statisztikájával nem találkozunk az önértékelésben. A 10 fokozatú oktatói értékelési skála legmagasabb minősítése „Világ színvonalú teljesítmény és/vagy egyetem értékeinek példaértékű képviselője”. Ezután 9 pontot ér a „Nemzetközileg elismert teljesítmény és/vagy

az Egyetem küldetését támogató viselkedés”. Az egyes kritériumok terén szükséges explicit megfogalmazást rendelni, szubjektív, nehezen megfogható megítélés nem biztosítja a transzparenciát, nem definiál mérhető minőségfejlődést.

A tanári kar összetételét másik oldalról a képzési szerkezethez való igazodás is alakította. A főállású oktatók számának növelése lehetővé tette, hogy egyenletesebb oktatói terhelés legyen a tárgyfelelősöket illetően. Az oktatói monitoring eredményeként a 845 tárgyból sikerült 533 tárgyra szűkíteni a választékot, így egy-egy oktatóra már nem jut aránytalanul nagy kredit- és tantárgyfelelősség és ezáltal a MAB szakindítással kapcsolatos ilyen irányú követelményeinek is jobban megfelelnek.

Az oktatók alkalmazásához, előmeneteléhez, minősítéséhez, értékeléséhez kapcsolható folyamatlap nem áll rendelkezésre. HR területen kockázatelemzés nem történt. A 2020/2021 minőségcélok között szerepel, hogy a megbízott oktatóknál is figyelni kell az OMHV értékelést és a következő időszaknál az értékelést alapul venni. Valamint az oktatók angol nyelvi továbbképzésének folytatása jelenik meg a HR területen értékelhető minőségcélként.

Az intézmény stratégiai célrendszerében humán stratégiai cél elnevezés alatt a minősítettség növelését, oktatói utánpótlás, oktatói-kutatói mobilitás akciókat fogalmaz meg. Ezen akciók keretében megfogalmazott programok céldátuma a vizsgált időszakban folyamatos volt, mivel azonban sem célérték, sem indikátor ezen a területen sem került meghatározásra, a stratégiai cél eredményalapú teljesülése nem vizsgálható. Az oktatók pedagógiai módszertani fejlesztése elsősorban projektalapú volt, viszont a MAB által a látogatást megelőzően az oktatók körében végzett felmérés is azt igazolta vissza, hogy ha vannak is ilyen képzetek, azon nem vesznek részt az oktatók. Az oktatói kompetenciák fejlesztése elengedhetetlen az eredményes hallgatóközpontú tanulási, tanítási környezet kialakításához. Az intézménynek erőteljesebben kell a módszertani fejlesztésben való részvételt akár az oktatói értékelési szempontok, előmenetelei követelmények körébe beemelni.

Összességében ezen a területen a minőségbiztosítási tevékenység, minőségirányításhoz köthető mérési, értékelési eljárás nem azonosítható. Az intézmény ezen a területen is az éves belső auditot tekinti a minőségbiztosítási tevékenységnek. A 2015 és 2019 között lefolytatott belső auditoknál HR vonatkozásban tett megállapítások között a teljesítményértékelés fejlesztésén kívül más, ezen a területen azonosítható fejlesztési ajánlás nem került megfogalmazásra.

Javaslatok:

- A korábbi stratégiai célkitűzéssel összhangban az oktatói életpályamodell kidolgozása és ezt támogató, a meglévő teljesítményértékelési rendszer továbbfejlesztése (jelenleg is soklépcsős értékelési rendszer egyszerűsítése), explicit értékelési feltételekkel.
- Az oktatói óraterhelések egyenletesebb elosztását támogató további intézkedések bevezetése.
- Az oktatói (és nem oktatói) elégedettségmérés bevezetése, kidolgozása szükséges. Az oktatók számára is fontos, hogy az alkalmazásukra, előmenetelükre, oktatói munkával összefüggő körülményeikre rendszeres visszajelzést adhassanak.

ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások

Tények és értékelés

Az intézmény stratégiai dokumentumában infrastrukturális fejlesztése stratégiai cél keretében részben az épület infrastrukturális valamint informatikai infrastrukturális fejlesztésének, valamint a kutatás területén a kutatási infrastruktúra biztosítása akciói keretében számos fejlesztési program került meghatározásra. Az infrastrukturális fejlesztés jelenleg is zajló folyamat, amely a méreteit tekintve jelentős minőségi változást fog eredményezni az oktatási tevékenység támogatásában. Az infrastrukturális fejlesztések körében az e-learning háttér fejlesztése és a digitális könyvtár feltöltése stratégiai programok a távoktatási működési keretek között jelentősen felértékelődtek. Az intézmény által használt Moodle rendszer az intézmény önálló e-learning felületén keresztül érhető el.

A 2019 novemberében elkészített kockázatelemzés az e-learning rendszer technikai háttértámogatásának fejletlensége, valamint a nem felhasználóbarát és bonyolult felhasználói környezet kockázatát azonosította. A kockázatra adott intézkedés a következő, 2021-2026. stratégiai időszaknak a feladatként jelölte meg az e-learning felület működtetési feltételeinek biztosítását. Ugyancsak 2019. évben a szakok fejlesztése körében készült kockázatelemzés pedig az e-learning követelményeinek megfelelő anyagok körében tárt fel kockázatot, figyelemmel arra, hogy a tananyagfejlesztéshez a tananyagkészítők továbbképzése szükséges.

Ennek a tanulástámogatási formának a fejlesztése mind a hazai, mind a nemzetközi hallgatók és a bővíteni tervezett idegen-nyelvű képzések miatt a 2021-2026 stratégiai időszakban prioritássá vált.

A Könyvtár testnevelési és sporttudományi szakkönyvtárként is működik. A távoktatásra való átállás során az intézmény az azt igénylő hallgatóknak VPN szolgáltatáson keresztül biztosít hozzáférést az előfizetett folyóiratok és a könyvtári információs bázishoz, így a jelenléti oktatástól függetlenül ez a támogatási forma is biztosított.

A humán támogatási rendszer mind a belépő, mind a bent lévő hallgatók számára biztosít elérhető programokat. Az Alumni, Karrier, és Speciális Hallgatói Szolgáltatások Iroda (AKSI) akár életvezetési, akár készségfejlesztő kurzusok, karriertámogatás formájában tud a hallgatóknak közvetlen támogatást biztosítani. A kortárssegítő Diákmentor Szolgálat alapvetően olyan közvetlen személyre szabott tanulástámogatási forma, ami a tananyag jobb megértését és az eredményes teljesítést hivatott szolgálni. A diákmentorok pályázat útján töltik be tisztségüket, számukra a HÖK biztosít képzést. A speciális igényű élsportoló hallgatók tanulástámogatását szolgálja az élsport mentor program. Az intézmény a fogyatékkal élő és/vagy tanulási nehézségekkel küzdő hallgatókat több formában igyekszik segíteni, mint például tanulótárs, kísérő, speciális nyelvi felkészítő tanfolyam, tanulást segítő eszközök biztosítása, tananyag kivonat biztosítása, eszköz kölcsönzés lehetősége. A hallgatói igények alapján az Intézmény külföldi hallgatói számára angol nyelvű elméleti órákat is indít. Ezen túlmenően a külföldi hallgatóknak lehetőségük van magyar nyelvű gyakorlati órán is részt venni, ahol az angolul tudó oktató segíti a megértést. Az intézményben a hallgatók számára elérhető

ösztöndíjak száma és minősége is megfelelő. A távoktatásra való átállás miatt szeptemberre minden pályázat ügyintézését egyszerűsítették és online formában leadhatóvá tették, ezzel is segítve a hallgatókat.

A Hallgatói Önkormányzat A nemzeti felsőoktatási törvényben rögzített véleményezési joga biztosított. A döntési folyamatokban részt vesznek. A HÖK az egyetemi vezetéssel való kapcsolatát, együttműködését kiválóan értékelte. A hallgatók előrehaladásánál említett mobilitási ablak hiánya és a külföldi tanulmányok során szerzett kreditek elismerésnek nehézségei a hallgatók az intézménnyel való együttműködés neuralgikus pontjaként jelezték vissza.

Az intézmény megfelelő humán és infrastrukturális támogatási rendszert működtet, melynek egységes, kiforrott szolgáltatási koncepció mentén való fejlesztése a következő stratégiai időszak feladata lesz. A hallgatók megelégedettségükről biztosították a Bizottság tagjait az intézmény nyújtotta szolgáltatásokkal kapcsolatban. Minőségirányítási szempontból ezen a területen is a folyamatlapok adják meg a kereteket. A minőségfejlesztés fontos eszköze a tanulástámogató szolgáltatások, oktatáshoz kapcsolódó adminisztratív tevékenységek hallgatói elégedettségmérése. A dokumentumok és az interjúk alapján ez nem kidolgozott az intézménynek. Ezen folyamatok tervezésbe, kivitelezésben a jól felkészült, proaktív Hallgatói Önkormányzat mindenképpen bevonandó. A biztonságos működést és a tevékenység szervezést a folyamatlapok támogatják, de a visszamérés, visszacsatolás rendszerét nem tudják kiváltani.

javaslatok

- Humán és infrastrukturális szolgáltatások mérés, értékelés, visszacsatolás rendszerének kidolgozása, a szempontok kidolgozásába, értékelés, visszacsatolás lebonyolításába a HÖK bevonása.
- Az e-learning támogatási rendszer fejlesztése a feltárt problémák mentén.

ESG 1.7 Információkezelés

Tények és értékelés

Az önértékelés az intézmény szervezeti egység szintű döntéseinek alapjaként a Testnevelési Egyetem teljesítményértékelési rendszer (TÉR) önértékelési jelentésének indikátoralapú szempontrendszerét jelöli meg. Ehhez kapcsolódóan a tudományos és szakmai indikátorok alapján évente végez adatgyűjtést az intézmény, ennek kimutatásait tartalmazza az önértékelés, viszont annak leírását nem, hogy milyen elemzési folyamat révén csatolódik mindez vissza a döntéshozatali rendszerbe, milyen folyamatok mentén és mely szereplők kapnak ezek alapján visszajelzést, mik lehetnek ezen visszajelzések szervezeti, személyi folyamányai. A döntések megalapozásához az önértékelés szerint az intézmény felhasználja az OMHV és hallgatói elégedettségi méréseket, és a TÉR eredményeit is. A diplomás pályakövetési adatokat pedig

feldolgozás után jelentés formájában publikálja az intézmény, de ennek elérhetősége nem tisztázott, ahogy – az előzőkhöz hasonlóan – az adatok, értékelések hasznosulásának módja, folyamata sem. Az önértékelés és a hozzáférhetővé tett dokumentáció alapján éves értékelési eljárásokban követik nyomon az egyes ISO minőségcélok teljesülését, és ezek közül bemutat az intézmény néhány részben, illetve egészében sikeres fejlesztést (pl. mentorprogram, oktatói szakmai/nyelvi képzés, teljesítményértékelési rendszer fejlesztése - TÉR). Egyéb naprakész adatokat szolgáltató vezetői információs rendszer nem működik.

Az intézményben a hallgatói adatgyűjtés fő területe a hazai felsőoktatási szabályozási környezet alapján is kötelező OMHV, amely ugyancsak a hazai trendeket követve meglehetősen csekély eredményességű az alacsony válaszadási arány miatt. Az interjúk tanúsága alapján vélhetően ennek kompenzálására, illetve a közös OMHV rendszer keretein túli egyedi kérdések, felmérések elkészítése érdekében részben standardizált (pl. Tanulmányi Hivatal által használt kérdőívkezelő), részben egyedi kezdeményezéseken alapuló egyéb felméréseket is végeznek az intézményben. A hallgatói mérés másik központi dokumentuma az intézményben a DPR, amelynek eredményei, visszacsatolási rendszere, hasznosulása nem világos, ennek többek között az is az oka, hogy a holnapról még általános információk sem érhetők el.

Mindazonáltal az interjúk alapján egyértelműen az körvonalazódott, hogy az intézményi működést meghatározó általános elkötelezettség, szakmai elhivatottság, és a mindenkori fejlesztési szándék jegyében a legtöbb esetben a döntéshozatali mechanizmusokba többségében informális adatok, illetve eseti adatgyűjtés, valamint egyéni megoldások szerinti elemzés alapján zajlik.

Az intézmény belső információs rendszere a honlapról elérhető, ún. SAP JAM kommunikációs csatorna, amely zárt belső közösségi felület, használatát a „JAM Házi rend és felhasználási feltételei” dokumentum szabályozza. A honlapról, illetve az SAP JAM rendszerből érhetik el az érintettek az intézményi dokumentumokat, és innen, valamint a különböző szintű intézményi szervezeti fórumok révén értesülnek a változásokról az önértékelés leírása alapján. A szakokkal kapcsolatos információk korlátozottan érhetők el a honlapról (pl. nem nyilvános a tantárgyak, kurzusok leírása).

Az intézményi kommunikáció fő felülete a honlap mellett a belső információs rendszerként működtetett SAP-JAM, a hallgatói ügyek, adminisztráció vonatkozásában mindezt a Neptun rendszer támogatja. Az intézményi belső információs rendszere mind a dokumentumok, mind az interjúk visszajelzése alapján alapvetően hatékonyan és gördülékenyen működik.

Összességében az információgyűjtés, az adatszolgáltatások intézményi egységes kezelése, az eredmények összes releváns szereplő számára való visszacsatolás biztosítása (ismerete), az adatok döntésmegalapozó szerepének kellő dokumentáltsága, szabályozottsága sok esetben eshetőleges a rendszerben.

Javaslatok:

- Az információgyűjtés módszertanának, az adatszolgáltatási folyamatoknak felülvizsgálata, elemzési és visszacsatolási folyamatok szabályozása, szükséges mértékű egységesítése, egységes mérés-értékelési folyamatok bevezetése.

ESG 1.8 Nyilvános információk

Tények és értékelés

Az intézmény nyilvános információs felülete (<https://tf.hu>) a nyilvánosan is elérhető Arculati Kézikönyvben rögzített megjelenéshez illeszkedő, a megjelenést a Marketing és PR Osztály hagyja jóvá. Az oldalak és aloldalak tartalmáért az információt közzé tevő szervezeti egység vezetője felel.

Az intézmény nyilvános felületen tevékenységéről átfogó képet ad. A képzéssel kapcsolatos információk elérhetősége kielégítő, azonban azok nem egy helyen történő tárolása a tájékozódást megnehezíti – a konkrét képzés leírása a felvételizők számára fenntartott oldalon, míg pl. a tantárgyi tematikák az oktatási-kutatási szervezeti egységek aloldalain találhatók.

Az Nftv. Végrehajtási rendelete alapján az intézmény minden tanévben köteles tanulmányi tájékoztatóban a felsőoktatási intézményre vonatkozó általános tudnivalókon túl a képzésekre vonatkozó tudnivalókat is közzétenni (87/2015 (IV.9.) Kormányrendelet 17. fejezet, 53. §). A jelenlegi és leendő hallgatók számára elérhető információk köre kielégítő. A tájékoztatások témacsoportokba rendezettek. A képzéssel kapcsolatos információk a felvételi előtt álló érdeklődők számára Felvételi Kalauz néven érhető el. A képzéssel kapcsolatos információk nem egy felületről érhetők el, így a nemzeti felsőoktatási törvény 87/2015. (IV.09.) Végrehajtási rendeletében foglaltaknak megfelelően kialakított tanulmányi tájékoztató kiadvány nem áll rendelkezésre.

Az intézmény működését szolgáló dokumentumok, szabályzatok elérhetőek, megjelenésük és hatályuk dátuma feltüntetett, a változáskövetés valamennyi szabályozó kapcsán biztosított, a hatályon kívül helyezett dokumentumok visszamenőlegesen kereshetők. Ezek a jogalkalmazást támogatják, azonban a hallgatói használatot kevésbé (lásd: 1.4 pont) .

A változásokról egyéb platformon az intézmény tájékoztatást belső és külső partnerei felé nem küld, a nyilvános Szenátusi határok között lehet tájékozódni.

Az intézmény minőségmenedzsmenttel kapcsolatos tevékenységéről a 'Minőségbiztosítás' fejezetben nyújt tájékoztatást. Az ISO szabványnak megfelelő rendszer rövid ismertetése mellett a felületen elérhető a hatályos tanúsítvány, az intézményi minőségpolitikai nyilatkozat, valamint továbbmutató hivatkozásként a Minőségbiztosítási és Akkreditációs Iroda elérhetőségei. Az Iroda számára működtetett aloldal (<http://tf.hu/mai>) az eljárás időszakában tartalom nélküli. A Minőségirányítási Kézikönyv és a minőségbiztosítási folyamatokat szabályozó folyamatlapok, minőségcélok a nyilvános dokumentumok között nem szerepelnek.

A nemzetközi hallgatói közösség részére fenntartott angol nyelvű oldal megjelenésében és menüpontjaiban közel azonos a magyar nyelvű honlappal, azonban a szabályzatok és a képzési információk a külföldi hallgatók számára nem elérhetők. Az angol nyelvű honlap információtartalma az intézmény nemzetközi nyitás, láthatóság növelésének stratégiai céljai tükrében a potenciális külföldi diákok, tanárok és kutatók tájékozódását nem támogatják.

Az intézmény tevékenységének megismerése céljából, a Hallgatói Önkormányzat által működtetett közösségi médiafelületen az információközlés aktív.

A nyilvánosság kérdésének szűkebb értelmezését mutatja, hogy az intézmény nyilvános felületén sportéleti hírek, sporteredmények bemutatása történik meg, azonban elmarad a lemorzsolódási, diplomás pályakövetési és egyéb eredményességi adatok közzétevése. Azok vagy a Neptun felületen, vagy az egyetemi Munkatárban érhetőek el. A sztenderd ebben a tekintetben azt várja az intézménytől, hogy tegye láthatóvá saját eredményességi mutatói tükrében, hogy milyen minőségfejlesztési eredményekkel rendelkezik. Ezek az eredményességi mutatók közvetítik a hallgatók, egyéb külső partnerek felé a minőség melletti eredményalapú elkötelezettséget, és teremtik meg a „vevői” bizalmat.

javaslatok:

- Az egységes tanulmányi tájékoztató füzet közzététele a jelen és korábbi tanévekre is.
- Eredményességi mutatók és elemzések megjelenítése a honlapon.
- A szabályzatok idegen nyelven való közzététele, angol nyelvű honlap fejlesztése.

ESG 1.10 Rendszeres külső minőségbiztosítás

Az önértékelés ezen standard vonatkozásában az intézmény felnőtt- és továbbképzési, továbbá a köznevelési feladataihoz, valamint a könyvtár működtetéséhez kapcsolódó külső – külön jogszabály szerinti – minőségbiztosítási rendszereket és ellenőrzéseket említi. Mindezeket túl az intézmény Sport-táplálkozástudományi Központja Analitikai Laboratóriumának szakterületi minőségbiztosítását és tanúsítását a Nemzeti Akkreditáló Hatóság látja el (2020 február óta az MSZ EN ISO 17025:2005 szabvány követelményei szerinti tanúsítvánnyal rendelkezik a laboratórium). Az intézmény az interjúk során jelezte, hogy a nemzetköziesítési folyamatok, célok mentén jelenleg vizsgálják más intézményekkel való együttműködés lehetséges irányait, és ennek során foglalkozni fognak az esetlegesen felmerülő nemzetközi oktatási minőségértékelési rendszerhez való kapcsolódás lehetőségével is, akár külföldi oktatási intézménnyel közös, akár saját idegen nyelvű képzés nemzetközi akkreditációja érdekében.

V. Az intézmény / képzési terület szakmai tudományos tevékenysége

Tények és értékelés

Az önértékelésben szereplő egyetemi stratégiai célok között szerepel a nemzetközi sporttudományi egyetemek közötti élményben való helytállás, valamint nemzetközi szinten

jegyzett kutatási projektek megvalósítása. Egyedülálló szakmai profiljából adódóan az Egyetem csak hasonló jellegű nemzetközi intézményekkel hasonlítható össze. Az intézményi önértékelés a Shanghai Ranking egyetemi rangsor sporttudományi iskoláinak és tanszékeinek a listáján szereplő (célként megfogalmazott) 50. helyezett (Granadai Egyetem Sporttudományi Kar) pontszámához viszonyítja a Testnevelési Egyetem értékeit. Az önértékelés szerint „Jól látható, hogy a minőséget leginkább mutató mérőszám, azaz az első kvartilisben publikált cikkek aránya jelentősen meg is haladja a célt, viszont mennyiségi mutatókban, többek között a cikkek számában alulteljesít a TE.” Valójában az intézmény legnagyobb hátránya éppen a top 25%-os publikációk arányában mutatkozik, ahol az intézmény pontszáma 4,9, míg az 50. helyezett értéke 21,6.

Jelentős előrelépést jelentene a szakmai rangsorban az élmezőnyhöz való felzárkózás, azonban szükséges a mutatók jelentésének ismerete: a Shanghai Ranking oldala pontosan elmagyarázza az egyes mutatók jelentését, mely szerint a TOP kóddal jelölt kritérium értéke az impakt faktorok szerint az első kvartilisbe tartozó folyóiratban megjelent publikációk száma a legmagasabb értéket produkáló intézmény pontszámához viszonyítva, százalékban kifejezve.

Az önértékelés azon állítása, amely szerint a Testnevelési Egyetem ebben a tekintetben jól szerepel, nem helytálló, hiszen az értéke 4.9, azaz a legerősebb intézmény publikációinak mindössze 4,9%-át, az 50. helyen állónak pedig 22,7%-át hozza. Valamint a fenti rangsor egyszerre tartalmaz egyetemeket, egyetemi karokat és tanszékeket. A publikációk száma egy olyan mutató, ami – ceteris paribus – a nagyobb intézményeknek, így a Testnevelési Egyetemnek kedvez.

Továbbá, a különböző intézmények profilja nem teljesen azonos; a rangsor elején több olyan intézmény áll, melyek a sportot egészségügyi oldalról közelítik meg („Institute of Sports Medicine”, „...Nutrition Sciences”, „...Sport, Exercise and Health Sciences”, „...Sports Science and Clinical Biomechanics”, stb.). Ismert, hogy a tudományterületek publikációs szokásai eltérnek és az orvostudomány a kifejezetten magas impakt faktorú, hivatkozás-intenzív területek közé tartozik. Az Egyetem deklaráltan „humán” orientációja nem járul hozzá az ambiciózus cél eléréséhez, azonban az elmúlt öt évben indított Sport-táplálkozástudományi Központ, illetve a Sportélettani Kutatóközpont éppen ezeken a húzóterületeken hozhat új kutatási kapacitást.

Az innovációs tevékenység fejlesztése az intézmény és a hazai és nemzetközi egyetemek, kutatóintézetek, élsportolói szervezetek, illetve ipari vállalatok közötti együttműködéssel valósul meg. A Tudományos Diákköri Konferenciákon szereplő hallgatók, a Doktori Program hallgatói és a posztdoktori kutatók az oktatói és kutatói utánpótlást biztosíthatják. Az intézmény kutatási portfólióját a hazai és külföldi felsőoktatási kapcsolatain keresztül igyekszik bővíteni. A Klebersberg Kunó Szakkollégium, az ország első sportspecifikus kollégiuma, szakmai programokkal támogatja a tehetséggondozást és a hallgatók tudományos képését.

2019-ben a rektor irányításával az Egyetem létrehozta az Innovációs, Technológia és Tudástranszfer Központot (ITTK), amely az intézményben létrejött tudományos eredmények, innovatív termékek és szolgáltatások hasznosításának koordinálásáért felelős, és további

feladatai között szerepel a K+F+I együttműködések kezdeményezése, valamint az Egyetem kutatási projekteiben való részvételének ösztönzése. A Központ szervezésében 2020 januárjában elindult a Proof of Concept (PoC) program, melynek célja az intézményben megtalálható technológiák piaci hasznosításának támogatása.

A kutatási eredmények ismertetése az Egyetem által szervezett műhelykonferenciákon, országos és nemzetközi Tudományos Diákköri Konferenciákon, PhD szimpóziumokon, hazai és nemzetközi konferenciákon, valamint népszerűsítő kiadványokban történik. A hallgatók publikációs megjelenését támogatandó, az Egyetem a 2020/2021-es tanévben a TDK-s hallgatók pályamunkáit a saját kiadású, kétnyelvű, Testnevelés, Sport, Tudomány című online folyóiratában teszi közzé. A tudományos publikációkról készült részletesebb adatok csak nyelvi bontásban, illetve első/nem első szerző szerint rendezve közlik a publikációs adatokat. Az így adódó mind a négy kategóriában mérsékelt növekedés figyelhető meg. Ugyanígy növekedés látható a szakmai/sporttudományi konferencia-előadások és a tudományos projektek számát tekintve is. A védett PhD hallgatók száma évente kb. 5 fő, a témavezetettek száma 50 fölötti, 2019-ben 69.

Az Egyetem az oktatók tudományos és kutatói tevékenységének ösztönzésére az éves teljesítmény alapján anyagi jutalmazást biztosít. Ezen felül az intézmény nemzetközi konferenciákra utazási pályázatokat hirdet a munkatársai számára, valamint a Testnevelési Egyetem Kutatási Alap támogatja a szakmailag értékes, de OTKA-t nem nyert pályázatokat. 2019 júniusa óta a University of New Mexico-val együttműködve az Egyetem háromhetes oktatói programot biztosít évente az oktatói és kutatói számára, melynek célja az intézmény nemzetköziesedését elősegítő kollégák képzése.

A 2016-20 közötti stratégiai célok között hangsúlyos szerepet kap a kutatás-fejlesztés és az innováció. Ehhez a stratégiai célhoz hét akció és tizennégy program került meghatározásra az intézmény részéről. Ezek közül a belső kutatási pályázati rendszer kialakítása és a kutatást támogató eszközök beszerzése is cél. Utóbbi 2016. július 1-jéig került megvalósításra, míg a kutatási motivációs rendszer 2017-ig megvalósítandó program volt. Minden további akció és program „folyamatos” jelzéssel szerepel a stratégiában. Ezekhez az akciókhoz, programokhoz célértékek nem kerültek meghatározásra, ugyanakkor előremutató, hogy a látogató bizottság részére munkaanyagként megküldött nemzetközi stratégia már tartalmaz célértékeket. A 2019-ben ezen a területen lefolytatott kockázatelemzési eljárás monitortevékenységgé értékelhető a stratégiai célok teljesülése szempontjából azzal, hogy itt is nem eredmény-, hanem folyamat alapú a feltárt kockázatokra javasolt intézkedések köre.

Az intézmény impozáns célkitűzéshez is (Shanghai Ranking) és a stratégiai célok teljesülése szempontjából egyrészt szükséges lenne a célértékek és eredményalapú célkitűzések meghatározása (mint ahogyan már a nemzetközi stratégiai munkaanyagában látható). Az oktatói életpályamodell, teljesítményértékelési rendszer fejlesztése a kutatási tevékenység, a nemzetközi láthatóság szempontjából is a következő időszak fontos feladata marad.

Az intézmény stratégiai gondolkodásában, vezetési, tervezési folyamataiban a kutatási tevékenység erősítése, fejlesztése a nemzetközi tudományos térben való láthatóság növelése

egyértelmű és erős kapcsolatot mutat. Az intézmény jól definiálta a nemzetközi tudományos térben való láthatóságának növelésének az idegen nyelvi képzési kínálat fejlesztését és az ahhoz szükséges szervezeti (HR, pénzügy) fejlesztések szükségességét. Ez a stratégiai gondolkodás csak részben jelenik meg a dokumentumokban, a stratégiát megalapozó, számszerű adatokon nyugvó felmérés az elemzéshez itt is hiányzik.

Az intézmény napi működési folyamataiban, működtetésében a nemzetközi nyitás folyamatosan jelen lévő feladat, erős szervezeti elkötelezettség van a célkitűzések elérésében.

Javaslatok:

- Javasolt egy olyan önértékelés elkészítése, amely tükrözi a mérceként használt értékrendszert. Szükség lenne a Q1-es cikkek éves számára és azt is érdemes lenne megvizsgálni, hogy az oktatók hány százaléka publikált ilyen cikket. Továbbá szükséges lenne a Q1-es cikkek számának növelése, illetve olyan ösztönzőrendszer bevezetése, mely az egyetem oktatóit magas szintű kutatásra és publikációs tevékenységre sarkallja. Más egyetemeken jelentős publikációs jutalom sem ismeretlen, de az előmeneteli feltételek szigorítása is hasonló hatást érhet el.
- A kutatóközpontok nagyon ígéretes irányt mutatnak a kutatás szempontjából, de sok múlik azon, hogy a kutatási kapacitás kihasználásra kerül-e, az itt dolgozók oktatói státuszban lesznek-e és kapnak-e megfelelő ösztönzőket a nemzetközi szinten is értékes kutatásokhoz. Mindenképpen érdemes lenne a kutatóközpontok eredményességét külön is lekövetni.

Látogató bizottság tagjai:

Elnök: Prof. Dr. Borbély Attila

Társelnök: Prof. Dr. Berács József

Tagok:

Dr. Balatoni Ildikó

dr. Davidovics Krisztina

Prof. Dr. Kóczy Á. László

Pekár Zoltán HÖÖK

Mosolygóné dr. Gödény Ágnes MAB